

ПОЗДНЯКОВ О.В.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ГЕТЕРОГЕННІСТЬ НІМЕЦЬКОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ ЯК СИСТЕМИ У СИСТЕМІ

Актуальність виявлення і розмежування складових системи молодіжного сленгу (тут і далі МС) зумовлена бурхливими еволюційними змінами цього лінгвістичного явища на сучасному етапі розвитку суспільства та мови як одного із способів відображення останніх.

МС як компонент німецької мови посідає важливе місце у її загальній системі. Свідченням цього є інтенсифікація проникнення сленгізмів на загальнонаціональний рівень комунікації, частотність вживання у засобах масової інформації як дзеркалі мовної еволюції сьогодення. Водночас, у процесі тривалого розвитку МС набув ознак системи із специфічними особливостями на різних мовних рівнях, насамперед, на лексико-семантичному. Варіативність поєднання цих особливостей у конкретних комунікативних ситуаціях вказує на варіативність МС, його внутрішньо-системну диференціацію.

Метою статті є визначення різних видів МС та здійснення їх порівняльної характеристики.

Предметом дослідження є внутрішньо-системні диференційні лексико-семантичні особливості МС.

Об'єктом дослідження є лексичні одиниці різних видів зазначеного вище лінгвістичного явища.

Матеріалом дослідження слугують праці провідних германістів. Як ілюстративний матеріал використано друковані та електронні версії специфічних субстандартних лексикографічних джерел, у яких зафіксовано лексичні одиниці МС.

Наукова новизна статті полягає в тому, що у ній запропоновано низку нових лексико-семантичних критеріїв для внутрішньої стратифікації МС.

Завданням статті є встановлення лексико-семантичних особливостей кожного з виокремлених видів МС та визначення їх місця у досліджуваній мовній субсистемі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчив панування у сучасній германістиці точки зору щодо гетерогенності МС, яка визначається неоднорідністю групи “молодь”.

За Г.І. Краморенко, неоднорідність МС є відображенням гетерогенності мовної спільноти, різноманітності соціокультурних, історично-політичних передумов існування суспільства і постійно зростаючих вимог і потреб мовної комунікації загалом [1:55].

На думку П. Шлобінські, не може бути єдиного МС, оскільки сама молодь не є гомогенною соціально-віковою групою [2:27]. На рівні мікрогруп існує стільки молодіжних сленгів, як і різноманітних молодіжних груп [2:40].

За М. Хуном, про гомогенний МС не може йти мова навіть на рівні окремо взятого учнівського класу. Уже на рівні первинних молодіжних колективів виникають різноманітні конкуруючі групові і мовні форми [3:75].

С. Вахау відзначає суто індивідуальний характер реалізації даного лінгвістичного феномена, наголошуючи на неможливості у даному випадку виведення загального шляхом простого додавання його складників [4:69].

Водночас, у сучасній германістиці пропонується застосовувати термін “німецький молодіжний сленг” на позначення “загальноновживаного, надрегіонального і такого, який виходить за межі груп і субкультурних формувань словникового запасу молодих людей” [5:462].

Відносно внутрішньої диференціації молоді виокремлюють три її рівні: групи рівних, субкультурні групи і загальна група “молодь” [6:2].

Групи рівних (англ. “peer groups”) визначаються як “групи молоді приблизно одного віку, функція яких полягає у орієнтації при переході від регульованого сімейними відносинами дитинства до дорослого життя” [7]. Усвідомлення себе членом групи (нім. “Wir-Bewusstsein”) [8:295]. виникає на основі спільних інтересів до певного виду спорту, музичного стилю чи моди і

спричинює відмежування від не-членів групи (нім. “Ihr-Entfernung”) [9:24], яке виражається також у мові.

Різним груповим ідеалам відповідають різні зразки ототожнення, які у цьому віці відіграють велику роль [10:10]. Існує тісний взаємозв'язок між ототожненням себе з іншими (реальними або ідеальними) особами і становленням молоді особистості: процес ототожнення сприяє формуванню власного “Я” [11:247].

Різні молодіжні субкультури (нім. “Jugendszenen”) відзначаються єдністю їх представників щодо ціннісних орієнтацій і способу життя. Ці спільні риси формуються як результат впливу засобів масової інформації [3:90]. Більшість з них є американського походження і поширилися на територію Німеччини саме завдяки глобальному впливу засобів масової інформації, які сприяють зростанню значення молоді і молодіжних субкультур на надрегіональному рівні. Таким чином, утворюється абстрактна мережа взаємозв'язків з можливістю опосередкованих контактів, що полегшує збільшення кількості учасників субкультурно детермінованих комунікативних процесів. Важливим чинником при цьому є схильність і здатність пристосування молоді до новітніх технологій.

Загальна соціально-вікова група “молодь” є умовним утворенням, результатом діяльності засобів масової інформації, спрямованої на формування глобальної множини спільно орієнтованих споживачів [12:20].

Відповідно до цієї стратифікації молоді можна виокремити три види МС:

– загальний молодіжний сленг (тут і далі ЗМС) – узагальнення мовно-комунікативних зразків, характерних для адолесцентної фази розвитку індивіда без врахування його групової чи субкультурної приналежності.

– груповий молодіжний сленг (тут і далі ГМС) – сукупність мовно-комунікативних зразків членів конкретно взятої групи рівних.

– субкультурний молодіжний сленг (тут і далі СМС) – сукупність мовно-комунікативних зразків адолесцентів-носіїв певної субкультури.

Для опису та диференціації кожного з трьох вказаних видів МС ми пропонуємо наступні лексико-семантичні критерії, оскільки саме на цьому рівні

досліджуваний лінгвістичний феномен виявляє найбільше відмінностей від літературного варіанту німецької мови.

1). Стабільність/нестабільність лексичного складу. Стабільність лексичного складу зумовлена, перш за все, стабільністю кола його користувачів. ЗМС є абстрактним мовним явищем, утвореним в результаті узагальнення конкретних форм реалізації молодіжного спілкування. Він є вираженням мовних особливостей представників соціально-вікової групи “молодь” загалом (зокрема, як альтернатива розмовному та літературному варіантам німецької мови). Стабільність молоді у цьому розумінні зумовлює стабільність лексики ЗМС з точки зору її синхронічного аналізу (хоча у зв’язку з цим варто відзначити динамічність еволюційних процесів у її складі). Зміни у сфері лексики ЗМС детерміновані зміною поколінь її активних користувачів (приблизно кожні 8-10 років – середня тривалість адолесцентної фази розвитку індивіда) [13:312; 14:104].

Згідно даних словника “PONS. Wörterbuch der Jugendsprache 2008”, у 2002 році на позначення *Fahrrad* у ЗМС популярним було слово *Alugurke*, у 2003-2005 роках – *Studentengurke*, а у 2008 році – *Eierfeile*.

Подібне спостерігаємо і у випадку із конвенційною лексемою *Gänsehaut*. У 2002 році її альтернативою у ЗМС було слово *Erpelfolie*, у 2005 році – *Hummeltitten*, у 2007 році – *Ameisentitten*, у 2008 році – *Entenparka*.

Стабільність лексики СМС зумовлена тим, що вона слугує на позначення понять відповідного субкультурного стилю. Кожен з субкультурних стилів відзначається власною історією, сукупністю певних символів, які визначають приналежність до даного стилю, ціннісними орієнтаціями і структурою взаємовідносин представників, наявністю предметів та видів діяльності, які обумовлюють специфіку його функціонування. Стабільність кола субкультурних понять зумовлює стабільність слів та виразів, які використовуються для їх найменування.

Напр.: *Addy – Systemadministrator*

Bots – Suchprogramme

cheaten – mittels des Einsatzes von Hilfsprogrammen beim Computerspielen betrügen

У порівнянні із ЗМС і СМС, ГМС відзначається найменшою стабільністю лексичного складу. Це зумовлено динамікою формування та розпаду груп рівних, а також тим, що саме на цьому рівні реалізації МС найповніше розкривається мовно-креативний потенціал молоді, багато лексичних одиниць є оказіональними утвореннями, виникнення яких визначається прагненням гри та оригінальності, а не задоволенням комунікативних потреб.

2). Тематика. Переважна більшість специфічної молодіжної лексики визначається певними тематичними групами, які для молодих комунікантів складають особливий інтерес [15:212].

Напр.: *Hartgas – stark berausches, alkoholisches Getränk*

Brett – sehr guter Popsong

anpampen – unfreundlich anreden

abstürzen – mit einer Person spontan intim werden

Тематика лексики СМС обмежується субкультурною діяльністю групи, яка може відігравати різну роль у житті її членів.

Напр.: *Technoid – Anhänger der Techno-Szene*

Sonnenrad, Rune, Thorshammer – Symbole in der Blackmetalszene

Old School, New School, Emocore – Richtungen in der Hardcore-Szene

Docs, Ben-Sherman-Hemd – Kleidung von Skinheads

Отже, лексичний запас ЗМС і ГМС є сукупністю слів і виразів із побутовою семантикою, а СМС – лексичних одиниць з фаховою семантикою “у поєднанні з соціально детермінованим конотатом” [16:360].

3). Рівень потенційної конвенціоналізації. Лексичні одиниці порівнюваних трьох видів МС володіють різним потенціалом щодо проникнення на рівень загальнонаціонального використання.

ЗМС формується на базі ГМС і СМС і перехідним етапом у процесі розвитку лексичних одиниць від соціально-вікової чи субкультурної обмеженості до стандарту. Слова і вирази ГМС і ГМС отримують можливість поширення на загальнонаціональний комунікативний рівень у разі “фільтрації” у лексиці першого.

4). Відкритість/закодованість. Під відкритістю ми розуміємо взаємодію лексики зазначених трьох видів МС між собою, а також з лексикою інших підсистем німецької мови.

З цієї позиції лексика ЗМС є відкритою системою, оскільки вона взаємодіє з лексичними системами ГМС і СМС, з одного боку, і розмовного варіанту німецької мови, з іншого. Слова і вирази ЗМС позначають загальноприйняті поняття, які формують оточуюче середовище для розвитку індивіда у адолесцентній фазі, переважна більшість з них зрозуміла на рівні внутрішньогрупової, так і побутової комунікації.

Напр.: *wacken – feiern*

Grufti – älterer Mann

fratzen – essen

Відповідно, ГМС і СМС утворюють, у нашому розумінні, закодовані лексичні системи. Для визначення семантики таких слів і виразів необхідними є додаткові знання, які є результатом осягнення та розуміння особливостей відповідної групи рівних чи субкультурного стилю.

Напр.: *Soap-Fans – Fangemeinde in der Comic-Szene, deren Aktivitäten sich auf die Erstellung von Fanmagazinen und -websites sowie auf die Organisation von Fanclubs beschränken*

Demo – die wichtigste Kunstform in der Demoszene, ein Gesamtkunstwerk in Form eines ausführbaren Programms, welches Grafikeffekte und Animationen unterlegt mit Musik darstellt

Begehung – Bewältigung von Routen in der Sportkletterer-Szene

5). Макросистемні/мікросистемні відношення. ЗМС, який є надрегіональним і надгруповим мовним утворенням, має відносно ГМС і СМС макросистемний характер.

ЗМС формується на основі ГМС і СМС, які є, власне, справжніми формами реалізації досліджуваного лінгвістичного феномена.

У процесі аналізу спілкування кожної окремо взятої молодіжної групи можна виокремити певні лексичні одиниці, значення яких зрозумілі лише членам даної групи. Окремі з цих лексичних одиниць з часом виходять за межі

внутрішнього вживання у комунікативних актах між членами групи і стають елементами ЗМС.

Конвергенція процесів розвитку ГМС і СМС визначає розвиток ЗМС.

Однак цей процес має також зворотній характер. Внаслідок вживання тієї чи іншої лексичної одиниці ЗМС у спілкуванні окремо взятих “груп рівних” вона зазнає семантичного переосмислення і набуває нового, специфічного внутрішньогрупового значення.

Кожен ГМС і СМС виявляє відмінності від інших ГМС і СМС і від ЗМС на лексико-семантичному рівні. Дані відмінності визначаються специфікою конкретно взятої молодіжної групи.

6). Лексикографічна фіксація. Лексичні одиниці ЗМС і СМС, об’єднані відповідними зазначеними вище тематичними групами, фіксуються у специфічних лексикографічних джерелах – словниках ЗМС (нім. “Wörterbücher der Jugendsprache”) і СМС (нім. “Wörterbücher der Szenesprachen”).

Лексикографічна фіксація слів і виразів ГМС не практикується. Це зумовлено незначною чисельністю членів конкретно взятої “групи рівних” та нестабільністю їх спільного лексичного запасу.

З іншого боку, саме лексичні одиниці ГМС разом із сукупністю їх контекстуально обумовлених значень утворюють передумови для укладання словників ЗМС.

7). Абстрактність/реальність. У порівнянні із ГМС і СМС ЗМС – абстрактне мовне утворення, яке характеризує особливості спілкування соціально-вікової групи “молодь” як суто умовної єдності, яка в дійсності є гетерогенною.

ЗМС – узагальнення мовно-комунікативних зразків конкретних молодіжних групових і субкультурних об’єднань.

ГМС і СМС – реальні форми специфічних молодіжних мовно-комунікативних зразків, які виражаються у повсякденному спілкуванні їх носіїв.

8). Первинність/вторинність найменування. Переважна більшість лексичних одиниць ГМС, і, відповідно, сформованого на їх базі ЗМС є результатом процесу вторинного найменування і являють собою емотивно забарвлені синоніми слів і виразів, наявних у літературному варіанті німецької мови.

У лексиконі представників кожної групи рівних існує стартовий набір синонімічних емотивів для вираження емоційного ставлення до оточуючого світу світу під час ситуативно зумовленого мовленнєвого акту.

Напр.: *Trip, Lady Mary, Aitsch, Dope, Speed, Türkischer Honig – Drogen*
Kiste, Connection, Konnakchen, Zweier-Aktion, Flotter – Beziehung
Bude, Space, Pennnbude, Wohnklo, Viereckpalast – Zimmer

У свою чергу, лексика СМС, незважаючи на високий ступінь емотивної забарвленості, що зумовлюється соціально-віковими особливостями її користувачів, містить набагато більше слів і виразів, які задовільняють потреби первинної номінації і служать для позначення відповідних стильових реалій.

Напр.: *Pro-Gamer – profit-orientierter Spieler in der LAN-Szene*
Coven – durch Internetkontakte gebildeter Zirkel in der Szene der Neuen Hexen
Fun-Punks, Streetpunks, Melody-Cores, Crust-Punks, Riot Girls – Namen von Subszenen in der Punk-Szene

9). Соціально-вікова/субкультурна маркованість. МС відзначається широкою варіативністю позитивних та негативних оцінок. Одне й те саме слово може мати повністю полярні значення, тобто, відзначається амбівалентністю. Це стосується і додаткових семантичних відтінків, які надаються лексичній одиниці представниками різних молодіжних субкультурних чи соціальних груп. Така групова маркованість ускладнює можливість узагальнення словникового складу МС.

Напр.: *Denkmeister – 1.Dummkopf; 2.Schlaukopf*
Schnuffi – 1.Liebling; 2.Rauschgiftkonsument
Fresswürfel – 1.menschlicher Kopf; 2.Imbissstand

Особливості соціально-вікової та субкультурної маркованості кожного з видів МС частково обумовлена тематичним критерієм. Відповідні тематичні групи, які визначають лексичний склад, вказують на специфіку комунікативних ситуацій використання ЗМС, ГМС і СМС.

З огляду на це, констатуємо соціально-вікову маркованість двох перших з них і субкультурну – останнього.

10). Плюралістичність/одиничність. Плюралістичність та одиничність кожного з видів НМС впливає з їх визначення, згідно з якими ЗМС є одиничним абстрактним узагальненням мовно-комунікативних зразків адолесцентів у їх опозиції до представників інших вікових груп і соціальних прошарків.

Як зазначено вище, ЗМС є гетерогенним утворенням. Форми спілкування представників різних територій, субкультурних напрямків і суспільних прошарків відзначаються специфічними рисами, які сприяють їх мовному виокремленню всередині соціально-вікової групи “молодь”. За М.Новоттнік, ГМС зазнають швидкої зміни, внаслідок чого неминучою є їх різноманітність. Але, незважаючи на свою гетерогенність, для ГМС “спостерігаються деякі спільні основні принципи і структури” [9:75]. Ці спільні риси дають можливість формування надгрупового і надрегіонального зразка МС.

Плюралістичність групових і субкультурних сленгів обумовлена численністю та динамічністю процесів формувань і розпаду окремих “груп рівних”, а також різноманітністю субкультурних стилів.

Внутрішньогрупова специфіка створює передумови для відмежування спільнот від представників інших груп та прихильників інших субкультурних стилів. Разом із виникненням нових “груп рівних” чи молодіжних субкультурних об’єднань з’являються відповідні лексичні одиниці для їх позначення, а також для найменування усіх інших понять, пов’язаних з діяльністю даної групи [17:13].

11). Ступінь інтернаціоналізації лексики. До лексико-семантичних особливостей сучасного МС стрімке збільшення використання запозичень, серед яких лєвова частка припадає на англїцизми і англоамериканїзми.

Напр.: *Aimbot – Cheat-Programm, das bei Ego-Shootern automatisch Ziele ins Visier nimmt, so dass diese nicht verfehlt werden können*
Gilde – virtuelle Mannschaft, Zusammenschluss von Spielern
Bug – Programmfehler

Для СМС характерний вищий ступінь інтернаціоналізації лексики у порівнянні із загальним і груповими. Це зумовлене, з одного боку, глобальністю субкультур, їх поширенням далеко за німецькомовний простір, а з іншого –

традиціями та походженням субкультурних стилів, більшість з яких виникли і сформувалися на території англomовних Великобританії і США.

Напр.: *Crack-Intro – kurze, mit Musik unterlegte Animationen in der Demoszene*
Funny – humoristische Geschichte häufig unter Verwendung
anthropomorpher Tiergestalten in der Comic-Szene
Tag – Namenszug der Sprüher in der Graffiti-Szene
Whack – besonders misslungenes Bild in der Graffiti-Szene

Для лексичного складу ЗМС і ГМС характерним є більша частка національного, і, зокрема, регіонального. Важливу роль тут відіграє історичний розвиток німецької мови, для якого особливе значення має територіальна диференціація. Це призводить до того, що місцеві особливості розмовного варіанту німецької мови виражені чіткіше, ніж у багатьох інших європейських мовах [18:210]. Джерелом утворення багатьох сленгізмів є територіальні діалекти, а також національні варіанти німецької мови.

Напр.: *Bachratz (bayer.), Else (norddt.), Katonga (ostdt.), Kretzn (österr.) –*
Mädchen, Frau
nölen (norddt.), bekeimen (ostdt.) – reden
urst (ostdt.), dulli(österr.), figulant (schweiz.) – hervorragend
Dünenflitzer, Rieseneumel (norddt.), Leukoplastbomber, Rennpappe
(ostdt.) – Auto

Висновки та подальші перспективи досліджень. МС є гетерогенним мовним явищем. На практиці він реалізується у комунікативних актах представників у формі ГМС і СМС.

Спільні особливості німецькомовного молодіжного спілкування створюють передумови для формування сленгу надрегіонального і надгрупового зразка, який є результатом узагальнення окремих сленгів, але не їх сумою.

ЗМС характерний для молодіжного спілкування на загальнонаціональному рівні. Він відзначається спільними особливостями застосування його носіями на усіх мовних рівнях, у першу чергу, на лексико-семантичному. Лексичні одиниці ЗМС фіксуються у специфічних лексикографічних джерелах. Пріоритетність досліджень саме цього виду МС зумовлена тим, що:

– ЗМС формує лексичне ядро загальнонімецької надрегіональної надгрупової молодіжної комунікації;

– лексика ЗМС є відображенням еволюційних тенденцій номінативних процесів у адолесцентній фазі розвитку, демонструючи мовно-креативний потенціал молоді як соціально-вікової групи загалом;

– слова і вирази ЗМС є потечійним поповненням лексичного складу розмовного стилю німецької мови і можуть бути в подальшому зафіксовані у стандартизованих лексикографічних джерелах.

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у детальному вивченні кожного з зазначених вище видів МС з метою встановлення механізмів їх взаємодії і прогнозування ролі у розвитку загальнонаціональної німецької мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Kramorenko G.I.* Zum Problem der Heterogenität der Jugendsprache und ihrer lexikalisch- semantischen Charakteristik. // *Das Wort. Germanistisches Jahrbuch.* – Moskau: DAAD, 1995 – S.47-57.
2. *Schlobinski P., Kohl G., Ludewigt J.* Jugendsprache. Fiktion und Wirklichkeit. – Opladen: Westdeutscher Verlag, 1993. – 223s.
3. *Chun M.* Jugendsprache in den Medien. Eine Jugendsprachliche Analyse von Jugendromanen, Hip-Hop-Texten und Kinofilmen. – 1. Aufl. – Saarbrücken: VDM Verlag Dr. Müller, 2007. – 352s.
4. *Wachau S.* Empirische Untersuchung zur Sprache Jugendlicher: über Sprechstile, Schreibstile und Sprachbewusstheit: Magisterarbeit im FB Sprach- und Literaturwissenschaft der Universität Osnabrück. – Osnabrück, 1990. – 147s.
5. *Androutsopoulos J.K.* Deutsche Jugendsprache. Untersuchungen zu ihren Strukturen und Funktionen. – Frankfurt am Main, New York: Peter Lang, 1998. – 684s.
6. *Reinke M.* Jugend, Sprache und Medien. Am Beispiel von Rundfunksendungen für Jugendliche. – Hannover: LinguA, 2000. – Ел. pecypc: <http://www.germanistik.uni-hannover.de/organisation/publikationen/HAL/hal-10.pdf>
7. *Duden.* Fremdwörterbuch. 8. Aufl., Mannheim, 2005. v400.
8. *Reinke M.* Jugendsprache // H.J.Heringer. et al. Tendenzen der deutschen Gegenwartssprache. – Tübingen: Niemeyer, 1993. – S.295-322.
9. *Nowotnick M.* Jugend, Sprache und Medien. Untersuchungen zu Rundfunksendungen für Jugendliche. – Berlin, New York: de Gruyter, 1989. – 416s.
10. *Wehrli Ch.* Anglizismen in BRAVO. Eine empirische Untersuchung mit Schülern. – Zürich: Studentendruckerei, 2002. – 234S.
11. *Biffi C.* Die “Spice Girls”, ihre weiblichen Fans und die drei Wirklichkeiten // D.Ammann, H.Moser, R.Vaissiere (Hrsg.) Kritische Beiträge zum Textbegriff. – Zürich: Pestalozzianum, 1999. – S.243-267.
12. *Bruder-Bezzel A., Bruder-Bezzel K.-J.* Jugend. Psychologie einer Kultur. – München, 1984. – S.20.
13. *Oeter R., Dreher E.* Jugendalter // R.Oeter, L.Montada (Hrsg.) Entwicklungspsychologie. – Weinheim: Beltz, 1995. – S.310-395.
14. *Schmidbauer W.* Jugendlexikon Psychologie. Einfache Antworten auf schwierige Fragen. – Hamburg: Rowohlt Reinbeck Verlag GmbH, 1976. – 181s.
15. *Henne H.* Jugend und ihre Sprache: Darstellung, Materialien, Kritik. – Berlin, New York: de Gruyter, 1986. – 202s.
16. *Steger H.* Funktionale Sprachvarietäten und Semantik // A.Häcki Buchofer (Hrsg.) Vom Umgang mit sprachlicher Variation. – Tübingen, Basel: Francke, 2000. – S.355-366.
17. *Androutsopoulos J.K.* Mode, Medien und Musik: Jugendliche als Sprachexperten // *Der Deutschunterricht.* – 1997. – №6. – S.10-20.
18. *Брандес М.П.* Стилистика немецкого языка. Для ин-тов и факультетов иностранных языков. – М: Высшая школа, 1983. – 271с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. *Ehmann H.* Affengeil: ein Lexikon der Jugendsprache. – origin. Ausg. 4, durchges. Aufl. – München: C.H.Beck, 1996. – 156s.
2. *Ehmann H.* Oberaffengeil: neues Lexikon der Jugendsprache. – München: C.H.Beck, 2001. – 160s.
3. *Ehmann H.* Endgeil – Das voll korrekte Lexikon der Jugendsprache. – 1. Aufl. – München: C.H.Beck, 2005. – 178s.
4. *Heinemann M.* Kleines Wörterbuch der Jugendsprache. Wörter-Wendungen-Texte. – Leipzig: Bibliographisches Institut, 1989. – 122s.
5. *PONS* Wörterbuch der Jugendsprache 2003. – Stuttgart: Klett, 2003. – 128s.
6. *PONS* Wörterbuch der Jugendsprache 2005. – Stuttgart: Klett, 2005. – 128s.
7. *PONS* Wörterbuch der Jugendsprache 2006. – Stuttgart: Klett, 2005. – 124s.
8. *PONS* Wörterbuch der Jugendsprache 2007. – Stuttgart: Klett, 2006. – 144s.
9. *PONS* Wörterbuch der Jugendsprache 2008. Sammelband seit 2001. Von Schülerinnen und Schülern aus ganz Deutschland. – Stuttgart: Klett, 2008. – 288s.
10. *Schaffrath M.* Hä?? Jugendsprache unplugged: Deutsch, Englisch, Spanisch, Französisch, Italienisch. – Berlin, München, Wien, Zürich u.a.: Langenscheidt, 2008. – 144s.
11. *Duden.* Wörterbuch der Szenesprachen. – Ел. pecypc: <http://www.duden.de/duden-suche/werke/szeneduden/toc/AB-Browser.2.html>.
12. *Computerspieler-Jargon.* – Ел. pecypc: <http://de.wikipedia.org/wiki/Computerspieler-Jargon>.
13. *Programmiererjargon.* – Ел. pecypc: <http://de.wikipedia.org/wiki/Programmiererjargon>.
14. *Boese N.* Graffiti. – Universität GH Essen, Fachbereich 3, FuB 6: LINSE, 2003. – Ел. pecypc: <http://www.linse.uni-due.de/linse/esel/arbeiten/graffiti.pdf>.
15. *Treeck B. van* Das große Graffiti-Lexikon. – stark erweiterte Neuauflage. – Berlin: Schwarzkopf & Schwarzkopf Verlag GmbH, 2001. – 439s.